

På Høyden får pris

Universitetet i Bergens nyhetsavis På Høyden får ViS-prisen fra Vitenskapsakademiet i Stavanger for avisens journalistiske dekning av vesentlige forskningspolitiske og forskningsetiske spørsmål.

I begrunnelsen heter det:

«Universitetsavisen På Høyden fikk innført Redaktørplakaten i 2012, og har benyttet den redaksjonelle friheten som fulgte av dette til å reise viktige forskningspolitiske spørsmål i tråd med journalistikkens krav til kritikk og samfunnsrelevans og forskningens tradisjoner for meningsbrytning. Derved har På Høyden vært med å utvikle en ny tradisjon for uavhengige universitetsaviser og bidratt til fri debatt i og rundt universitetsmiljøet om avgjørende forskningsetiske spørsmål i tilknytning til finansiering av norsk forskning og i tilknytning til vilkårene for landets forskingspersonale.» Vitenskapsakademiet trekker spesielt frem På Høydens dekning av Statoils finansiering av norsk forskning.

– Vi er litt overveldet over å ha fått denne prisen. Vi synes det er veldig gøy at en liten redaksjon som vår får pris i selskap med medier som Aftenposten, NRK P2 og Morgenbladet, sier ansvarlig redaktør Dag Hellesund i På Høyden.

Han forteller at uavhengige universitetsaviser er et nokså nytt fenomen i Norge, som ble innført da Uniforum

ved Universitetet i Oslo fikk redaktørplakat i 2005. Hellesund sier at det er positivt for hele forskningsnorge at man får uavhengige journalistiske vurderinger på stoffet som blir skrevet.

– Vi ser på prisen som en anerkjennelse av alle uavhengige medier ved universiteter og høyskoler, sier Hellesund.

Prisen er på 50 000 kroner og blir delt ut 17. juni i Arkeologisk museum, Stavanger. På Høyden vil bruke prispengene på en videreutvikling av journalistikken.

Hviter ikke

Whitening-tannpastaer du får kjøpt i butikk i Norge inneholder små mengder slipemidler. Mengden er for liten til å ha noen blekende effekt av betydning for tennene, skriver forskning.no.

– Tannpastaene med såkalt whitening-effekt gir deg ikke hvitere tenner, forteller førsteamanuensis Vibeke Kjærheim, ved Institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Oslo (UiO)– Dessverre finnes det ingen mirakelmidler i tannpastaen, kanskje bortsett fra fluor, og fluor finner du like mye av i alle tannpastaene.

– Alle som ikke har et spesielt problem, kan trygt kjøpe en helt enkel tannpasta. Kjøp gjerne den billigste, sier førsteamanuensis Vibeke Kjærheim.

Et enkelt råd: Velg den du liker best, eller den som koster minst.

Er du storbruker av kaffe, te, rødvin eller tobakk, kan slipemiddelet i whitening-tannpastaer fjerne noe av misfargingen du får på tennene.

Noen whitening-tannpastaer inneholder også optiske hvitemidler, av noen produsenter kalt 3D-effekt. Disse gjør ikke tennene hvitere, men de kan gi et optisk inntrykk av at tennene ser litt hvitere ut.

– Men effekten er marginal, sier Kjærheim.

Professor Anne Skaare ved UiO karakteriserer mye av innholdet i dagens tannpastaer som kosmetikk uten virkning.

– Skal tennene dine bli hvitere, må det kraftigere lut til enn den du finner i tannpastaene, bekrefter hun.

Da må du bruke hydrogenperoksid eller karbamidperoksid i høyere konsentrasjoner enn det som er tillatt å bruke i norske tannpastaer. For å få hvitere tenner, må du altså få utført tannbleking.

Når forskning.no henvender seg til Colgate for å høre hva de svarer på synspunktene til forskerne ved UiO, viser Colgate til at alle selskapets påstander gjennomgår en grundig evaluering for å sikre at de er riktige.

– I Norge markedsfører vi flere whitening-tannkremer som inneholder et spesielt rensende silica-basert slipesystem, som effektivt fjerner flekker på overflaten av tennene. Disse hvithetsfordelene er støttet av kliniske studier som følger globale standarder og strenge vitenskapelige metoder, skriver Ole-Marthin Hexeberg, markedsjef i Colgate Palmolive Norge.

– Våre kliniske studier er gjennomført av ledende eksperter og godkjent av flere vitenskapelige og akademiske institusjoner, legger han til

I utlandet kan du få kjøpt slipetannpastaer med mye slipemiddel. Bruker du slike over lang tid, kan du risikere å slippe bort så mye av emaljen at du får fram det gulaktige tannbenet (dentin) under emaljen. Over tid kan du altså ende opp med å få gulere tenner, ikke hvitere.

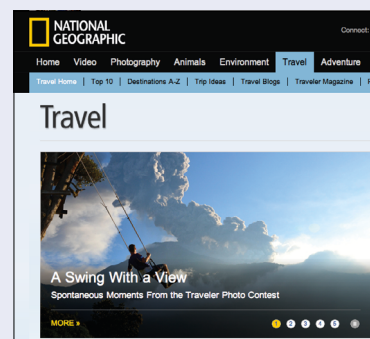
Professor Anne Skaare forstår godt at mange forbrukere synes det er vanskelig å velge tannpasta. Hun tror de aller fleste velger ut fra smak og behag.

For noen av oss kan det ha noe for seg å lete etter spesielle tannpastaer.

På nett

Utsøkte reiseblogger

Magasinet National Geographic har en egen reiseseksjon, og har blant annet samlet et utvalg av reiseblogger på sine sider. Som alltid er bildene førsteklasses og reisemålene spredt over hele verden. Her skriver folk om sine beste reiseopplevelser, som for eksempel om ferie i Colombias hovedstad Bogotá, kirsebærblomstringen i Kyoto i Japan, urbane oppdagelsesferier og fotturer langs Irlands vestkyst.

Adressen er: travel.nationalgeographic.com/

Google med høydeprofiler for sykklister

Google har forbedret sin karttjeneste for sykklister og viser nå høydeprofiler på sykkelrutene i Google Maps. Norge er et av i alt 14 land som fikk høydeprofilene på plass i Google Maps i mai. Den nye sykkelinformasjonen er foreløpig bare tilgjengelig i Google Maps i nettlesere for PC og Mac, ikke for mobile enheter.

- Tannkremer mot ising i tennene kan ha en effekt.
- Tannkremer mot dårlig ånde som er tilsatt sink, kan også ha effekt.
- Tannkremer mot syreskader har en mulig, men usikker effekt.

Det vanligste munnproblemet folk sliter med er munnskold, også kalt after. Dette er smertefulle sår som oppstår i munnen.

Har du lett for å få munnskold, bør du velge en tannpasta uten såpestoffet SLS (natrium lauryl sulfat). Dette skummiddelstoffer finnes i nesten alle vanlige tannpastaer. Det gir deg følelsen av at tannpastaen rengjør bedre og er mer behagelig å ha i munnen.

Dobler risiko

Personer som har vært rammet av akutt hjerteinfarkt har mer enn dobbelt så høy sannsynlighet for å lide av

periodontitt, skriver den svenske Tandlækartidningen.

Dette viser en studie utført av greske forskere som har undersøkt 200 hjerteinfarktpasienter uten diabetes og sammenlignet dem med 100 friske personer. Studien ble utført ved Hippokratisk sykehus i Aten.

Tidligere har studier som har undersøkt sammenhengen mellom hjertesykdom og periodontitt gitt svært varierende resultater. Årsaken til dette, mener de greske forskerne, er at de eldre studiene har vært veldig ulike med varierende pasientpopulasjoner og periodontitt-definisjoner.

I denne studien var sammenhengen stabil uansett hvilke kliniske mål som ble anvendt for å måle periodontitt, og sammenhengen ble sterkere jo strengere mål for periodontitt som ble anvendt. Dette mener forskerne styrker studiens resultat.

Kodovazenitis G, Pisavos Stefanadis C, Madianos PN. Association between periodontitis and acute myocardial infarction: a case-control study of a nondiabetic population. *J Periodont Res* 2014; 49: 246–52. Les mer: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jre.12101/abstract>

Verdens dyreste tann

ILL: YAY MICRO.

Verdens dyreste tann er en øvre hjørnetann som satt i Napoleon Bonapartes munn frem til 1817, skriver den svenske Tandlækartidningen.

Det er Guinness rekordbok som opplyser at tannen ble solgt for 11 000 pund under en auksjon i Storbritannia i 2005. Summen steg til 13 000 pund når alle avgifter ble regnet med. Det vil si 135 000 norske kroner etter dagens kurs.

Den skjørbukrammede tannen ble trukket ut av legen Barry O'Meara mens Napoleon satt i eksil på Santa Helena etter tapet ved Waterloo i 1815.